

Beskrivning
Utvecklingsuppdrag primärvården

Från och med 2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
INLEDNING/BAKGRUND	3
Syfte med utvecklingsuppdragen	3
Mål med utvecklingsuppdragen.....	3
Socialstyrelsens riktlinjer	3
Årliga fokusområden	4
TIDSPLAN FÖR UTVECKLINGSUPPDRAG	4
ANSÖKNINGSFÖRFARANDE	4
Stöd före och under uppdragstiden	4
Hur man går tillväga	4
BESLUT	5
EKONOMI	5
Utbetalning	5
SLUTRAPPORTERING	5

Inledning/bakgrund

Biträdande landstingsdirektören gav 2009 dåvarande Folkhälsocentrum i uppdrag att, i samverkan med primärvården och andra för uppdraget centrala aktörer, föreslå en effektivare modell för det sjukdomsförebyggande arbetet inom primärvården. Som en del i detta uppdrag infördes möjligheten för enheter inom primärvården att genomföra utvecklingsuppdrag, med syfte att ytterligare utveckla det sjukdomsförebyggande arbetet, samt sprida information och kunskap om dess effekter. Inriktningen för utvecklingsuppdragen skulle vara sjukdomsförebyggande åtgärder som bedöms värdefull utifrån parametern ”förhöjd risk för framtida sjukdom på grund av ohälsosamma levnadsvanor” enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder, 2011.

De första utvecklingsuppdragen genomfördes 2012 och sedan dess har **31 utvecklingsuppdrag** bedrivits av olika karaktärer i primärvårdens regi.

2016 fick primärvårdsledningen frågan om de ansåg att satsningen på utvecklingsuppdragen skulle fortsätta, med resultat att de enhälligt svarade att man fortsatt skall ge möjligheten att genomföra utvecklingsuppdrag, då det ansågs vara en sporre för att fortsätta utveckla verksamheten.

Folkhälsoenheten administrerar Utvecklingsuppdragen och en styrgrupp tittar igenom och beslutar vilka ansökningar som uppfyller kraven samt vilka som blir beviljad utvecklingsmedel.

Syfte med utvecklingsuppdragen

Syftet är att utveckla och testa metoder för det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet inom primärvården, samt sprida information och kunskap om dess effekter.

Mål med utvecklingsuppdragen

- ✓ **Utveckling och test av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande metoder** som är användbara i primärvårdens verksamhet.
- ✓ **Kunskapspridning** genom att efter avslutat arbete ska varje utvecklingsuppdrag redovisa resultat och erfarenheter från arbetet under en inspirationsdag för primärvården.

Socialstyrelsens riktlinjer

2018 uppdateras Socialstyrelsens levnadsvaneriktlinjer, som från och med nu heter ”Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor”. Nytt med dessa riktlinjer jämfört med tidigare är färre riktlinjer som är uppdelad i grupper, där nu också barn och ungdomar under 18 år ingår. För närmare information om riktlinjerna se www.socialstyrelsen.se, sök på ”Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor”. Den vägledning som presenteras i Socialstyrelsens nationella riktlinjer kan utgöra utgångspunkt och ge vägledning i det sjukdomsförebyggande arbetet. Dock är det viktigaste att de metoder som används bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, samt att effektutvärderingar blir en integrerad del i verksamheten.

Årliga fokusområden

Sedan 2012 har många olika metoder provats och utvecklats i primärvården inom det hälsofrämjande arbetet. En viss styrning av medel kan komma att ske efter behov och efterfrågan. Det kommer då att informeras vid inbjudan av kommande ansökningsperiod. Styrgrupp i samråd med referensgrupp beslutar om eventuella fokusområden.

Tidsplan för utvecklingsuppdrag

Händelse	Tidpunkt
Ansökningstid	Februari – mars
Beslut	April
Tid för att bedriva utvecklingsuppdrag	Från höst till vår (augusti – juni).
Slutrapportering	Hösten efter <ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig slutrapport (mall finns) - Kunskapsspridning på inspirationsdag

Ansökningsförfarande

Hälsocentraler kan välja att själva eller i samverkan med annan/andra HC genomföra ett utvecklingsuppdrag. Utvecklingsuppdraget kan innebära särskild satsning på någon eller en kombination av valda levnadsvaneområden (tobak, alkohol, fysisk aktivitet och/eller matvanor) men kan även kompletteras med annan sjukdomsförebyggande åtgärd som bedöms värdefull utifrån åtgärder vid ohälsosamma levnadsvanor. Riktlinjerna betonar särskilt vikten av åtgärder för att stödja riskgrupper att förändra ohälsosamma levnadsvanor” (Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor , 2018).

Om behov finns och bedöms som värdefullt för metodutvecklingen finns möjlighet att söka en fortsättning på ett redan bedrivit utvecklingsuppdrag.

Stöd före och under uppdragstiden

Stöd med att skriva projektplan/ansökan, kompetensutveckling, genomförande av uppdrag, utvärdering och kunskapsspridning finns att få av Folkhälsoenhetens personal. Även primärvårdens verksamhetsutvecklare kan ge stöd i skrivandet av projektplan/ansökan.

Hur man går tillväga

1. Identifiera utvecklingsbehovet och förankra mellan arbetsgrupp och enhetschef på HC.
2. Gå in på www.regionjh.se/folkhalsa - **Arbetar med - Utvecklingsuppdrag – Genomförda utvecklingsuppdrag** för att se om någon enhet tidigare har bedrivit liknande utvecklingsuppdrag. Om så är fallet, behöver bedömning göras om kontakt med aktuell HC behövs eller om det tänkta utvecklingsuppdraget behöver förändras.
3. Formulera en projektplan på ansökningsblankett (finns på ovan nämnda hemsida).

4. Ansökan skickas in till Folkhälsoenheten via anna.swanson@regionjh.se senast 31 mars.

Beslut

Inkomna ansökningar kommer att bedömas av en styrgrupp som tillsammans går igenom och beslutar om vilka utvecklingsuppdrag som tilldelas medel.

Ekonomi

För varje utvecklingsuppdrag finns upp till 185 000 kronor att söka. Belopp som kan utbetalas per år och omgång är 1,1 miljoner kronor.

Utbetalning

Efter godkänd ansökan betalar Hälsovalskansliet ut det sökta medlet under hösten då uppdraget ska börja genomföras.

Slutrapportering

Efter genomfört utvecklingsuppdrag sammanfattas arbetet i en slutrapport. Mall finns på hemsidan. Ska lämnas in samt presenteras muntligt på inspirationsdagen.

Östersund den

Östersund den

Anna fremner, bitr primärvårdschef

Lena Weinstock Sved, Hälsovalskansliet

